

Notat etter samtale med ODDVAR BJERGE 12/5.1996.

Oddvar er meget syk.

Han er gammelt NSUF medlem fra Halden. Var inne i Oslo og sammen med Gutorm Falch hjalp de til i Stortinget den korte stunden Quisling klarte å opprettholde norsk styre 1940. Fra NSUF kom de begge over i Rikshirden. Falck reiste ut som frivillig i Wiking. Bjerger havnet i Den norske Legions stab som sXjef for Depotet.

Om Riksdepotet og innkjøp av stoffer.

Den 25.9.1940 fikk han i Rådhusgaten 20 i oppdrag av Rolf J. Fuglesang omgående å skaffe tilveie 500 hirduniformer. Hans far hadde holdt på med konfeksjon i Halden, så han kjente området. Gjennom en bror av dr. Semb skaffet han seg 1.300 lm. gabardin. (21.50 pr. M.)

Syng av luer straks igang. Han nevnte i denne forbindelse kjedehandel og navn som Børresen, Helberg. Men stoffet kom fra Josef Zeljkovic. Via en Conradi ble ennu et stort parti skaffet. visstnok med hjelp av samme Zeljkovic fra familie i Sverige.

Senere skaffet en jøde i Haugesund 700 lm sjeviot i blått til hirduniformer. Stor stas å få uniformer av partiet.

Gjøvik konfeksjon stilte utsikt på 50.000.00 for å få sømnen, men Økonomisjef John Throndsen ville at det skulle opprettes et RIKSHIRD DEPOT.

Til en hirdstafett trengtes flagg. Falland Flaggfabrikk skaff 300 lm stoff. Sjefen her ~~ble sendt~~ kom til Legionen men på grunn av uregelmessigheter havnet han i konsentrasjonsleir. På vei hjem ble han av jøder i transporten kastet over bord. Våren 1941 kom tilbud fra en jøde om å overta 60.000 lm. lerret. Riksdepotet hadde ikke behov selv om prisen bare var kr. 1.80 pr. m. De lot Arbeidstjenesten kjøpe partiet. De sydde laken. En del ble sydd i Halden. Alt det her er snakk om måtte gå utenom tyske myndigheter.

Hans O'de Fey, Per Wang og jeg delte rom under utdannelsen i Fallingbostel. Hans hadde 2. tropp. Han hadde i et NS skirenn før skadet et ben og hovnet hver dag voldsomt opp, så Per og jeg slet voldsomt med å få av ham støvlene. Fikk skåret opp den ene og laget et slags knappesystem. Han var livande redd for at dette skulle merkes så han ikke kom med ut. Jeg var på permisjon da avreisen skjedde fra øvelsesplassen og kan ikke huske noe om Hans. Oddvar sier at våre mange hester ble sendt til Norge og at formodentlig var Hans og Thomas ^{Syster} med opp. Da vi kom til Leningrad var Per Wang med 3. tropp havnet i et annet fly og kom senere. Jacobsen hadde 2. tropp og kp.sjef Lindvik også noe forsinket. Jeg har alltid trodd at Hans ikke kom "ut"

Men Oddvar sier noe annet. I begynnelsen av mars ble det satt opp et kp.5 av hestepassere og forskjellige ved staber som ikke var strengt nødvendige i stillingene sine. Det var på 54 mann. De fikk helt nye Mg som Oddvar byttet med innskutt Mg. Han hadde 10 mann i sin "gruppe". De gikk i stilling lengst syd i en slukt aller ytterst utenfor Gongosi. Avløste tysk politiavdeling som ble sendt til Ilmensjøen, sammen med de fra 58 divisjon fra Hamburg som Legionen avløste. Biler o.a. sto igjen. Etter innsatsen ved Ilmensjøen skulle bare 16 ha kommet igjen. På vei ut i stillingen traff han Hans Odøy og han mener løytnant Steen. De fikk 3 dager ikke forpleining. Men så gikk Oddvar med 10 mann og hentet store kanistere. På tilbakevei gikk han feil og de trodde de var kommet over til russerne fordi han plutselig så 20 med russisk hodebekledning. (Topp på luen.) I siste liten kastet han ikke håndgranat da det viste seg å være en gruppe fanger i arbeidsoppdrag. Måket sne. Han spiste noe hos Hans O. Han nevner forskjellige navn. Petter Pedersen, Odd Torp, Winsnes fra Bergen, Knudsen fra Bergen, kokk Antonsen som senere faldt i Finnland, Vingsternes. Nevner episoden hvor 3 russerne ville ta med en av våre som fange, men sersjant Belgonen kom til og da de ikke sa parolen skjøt han to og den 3. gav seg over. Han nevner også Arneberg som var sterkt forbrent etter at de hadde tent på karbid som de trodde var kull. Nevnte Stetinryktet om at Legionen p.g.a. is skulle med båt til Fredrikstad for sammen med hestene å marsjere til Oslo og der skulle være en tid for å værve nye legionærer. Likeså at vi i Stetin hadde hørt om Danskenes store tap ved Ilmensjøen. Da kvartalsoppgjøret skulle settes opp ble han kalt tilbake. Da legionen reiste fra Stettin var våre brunskjorter til vask. Ut på sommeren kom flere kasser med vasken. De ble beholdt "svart" og ble til stor nytte som byttmiddel. Mener han senere var på lasarett i Riga.

Bjorn Østling